

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Departementet

Den 7. september 2021

FVM 087

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om BALTIFISH forslag til fælles henstilling om at undtage rødspætte i Østersøen fra landingsforpligtelsen (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

BALTIFISH¹, som er forum for det regionale samarbejde om fiskeriforvaltningen i Østersøen, forventes på baggrund af et udkast til en ny fælles henstilling at anbefale, at rødspætte under den bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelse på 25 cm fanget med enten med trawl-, snurrevod-, skotsk snurrevod- eller garnredskaber i Østersøen i perioden fra 1. november til 30. april undtages fra landingsforpligtelsen. Den fælles henstilling udarbejdes på baggrund af en række videnskabelige forsøg, der påviser høj overlevelse for genudsatte rødspætter. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der ved udformningen af undtagelsen fra landingsforpligtelsen tages højde for årstid og redskabstype, der anvendes i fiskeriet. Regeringen kan støtte den fælles henstilling om at undtage rødspætte under den bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelse på 25 cm fanget med enten trawl-, snurrevod-, skotsk snurrevod- eller garnredskaber i perioden fra 1. november 2021 til 30. april 2022 fra landingsforpligtelsen i Østersøen. Regeringen kan ligeledes støtte, at Rådet ikke gør indsigelser mod udstedelsen af den konkrete delegerede retsakt og vil 8 dage efter oversendelse af nærværende notat, lægge dette til grund.

Baggrund

Grundforordningen om den fælles fiskeripolitik 1380/2013, særligt artikel 18, lægger op til at styrke det regionale samarbejde mellem medlemslande med en direkte forvaltningsmæssig interesse i geografiske områder inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. De pågældende medlemslande kan med hjemmel i artikel 18 i forordning 1380/2013 samt for Østersøen med hjemmel i artikel 7 i den flerårige forvaltningsplan for Østersøen, forordning 2016/1139, fremsende en fælles henstilling til Kommissionen om indholdet af visse bestemmelser i tilknytning til landingsforpligtelsen. Kommissionen kan på baggrund heraf vedtage den fælles henstilling i form af en delegeret retsakt om at undtage rødspætte fra landingsforpligtelsen, hvis høj overlevelse kan dokumenteres.

Kommissionen kan først vedtage en delegeret retsakt efter høring af Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komite for Fiskeri. Den delegerede retsakt kan kun vedtages og træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder. Fristen for indsigelse kan dog forlænges med yderligere to måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller fra Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med et flertal af sine medlemmer, mens

¹ Regionalt samarbejdsforum om fiskeriforvaltningen i Østersøen, som dels mødes i en bred kreds i BALTIFISH Forum (Østersøens regionale Råd, grønne organisationer, ICES samt berørte medlemslande), dels en BALTIFISH High Level Gruppe, hvor fiskeridirektorerne mødes og beslutter de endelige henstillinger. EU-Kommissionen er repræsenteret i begge fora. BALTIFISH er i Østersøen drivkraften i regionaliseringsprocessen, ikke mindst med hensyn til formulering af fælles henstillinger på fiskeriområdet.

Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal. Det forventes, at forslaget kan vedtages som en delegeret retsakt senest seks måneder efter, at den fælles henstilling er modtaget officielt i Kommissionen.

Formål og indhold

Et af de helt centrale elementer i reformen af den fælles fiskeripolitik er gradvist at bringe udsmid til ophør og i videst muligt omfang at reducere uønskede fangster.

Derudover indgår det regionale samarbejde mellem medlemslandene som et vigtigt element i forbindelse med udarbejdelse af fælles henstillinger og forslag inden for fiskeriforvaltningen.

Med artikel 15, stk. 4b, i grundforordning 1380/2013, gives der mulighed for at indføre undtagelser fra landingsforpligtelsen, forudsat det kan dokumenteres, at der er en høj grad af overlevelse ved genudsættelse af fisk. Dertil kommer bestemmelserne i artikel 7 i forordning 2016/1139 om at kunne undtage arter for landingsforpligtelsen, hvis der dokumenteres høj overlevelse for arter, der genudsættes:

- Undtagelser fra anvendelsen af landingsforpligtelsen for arter med videnskabeligt dokumenterede høje overlevelseshastigheder under hensyntagen til specifikationer for redskaberne, for fiskerimetoderne og for økosystemet med henblik på at lette gennemførelsen af landingsforpligtelsen.

Aalborg Universitet gennemførte i perioden november 2017 til februar 2018 forsøg med genudsættelse af rødspætte på op til 40 cm fanget med garn (toggergarn) og snurrevod. Forsøgene blev gennemført i ICES underområde 22 (Bælterne) og underområde 23 (Øresund). Resultaterne er sammenfattet i en rapport fra 15. april 2019. Forsøgene viste 100 pct. overlevelse for genudsatte rødspætter fanget med toggergarn og 87 pct. for genudsatte rødspætter fanget med snurrevod. Aalborg Universitet fremsendte i maj 2021 uddybende videnskabelige forklaringer til rapporten efter Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komite for Fiskeri havde påpeget en række svagheder ved de gennemførte forsøg.

DTU Aqua har gennemført forsøg med trawlredskaber i perioden fra november 2020 til februar 2021 (perioden med laveste havtemperatur) i ICES underområde 24 i den vestlige Østersø (ved Bornholm). Resultaterne fremgår af DTU Aquas rapport af 3. maj 2021. Forsøgene er gennemført med et kommercielt fartøj og omfatter forsøg med genudsættelse af rødspætte mindre end den bevarelsesmæssige referencetørrelse, som for rødspætte i Østersøen er 25 cm. Forsøgene viser en gennemsnitlig overlevelse for de genudsatte rødspætter på 87 procent.

Den fælles henstilling fra BALTFISH forventes på baggrund af ovenstående at indeholde en anbefaling om at kunne undtage rødspætter under den bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelse på 25 cm fanget enten med trawl-, snurrevod-, skotsk snurrevod- (scottish seine) eller garnredskaber i perioden fra 1. november til udgangen af april.

Forslaget forventes behandlet i BALTFISH i begyndelsen af september 2021, hvorefter den fælles henstilling sendes i høring i Det Rådgivende Råd for Østersøen, BSAC², med henblik på efterfølgende godkendelse i BALTFISH.

² Det Rådgivende Råd for Østersøen (BSAC) er sammensat af repræsentanter fra erhvervet, NGO'er og andre interesseorganisationer i henhold til nærmere fastsatte EU-regler herom.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Der er ingen statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige ved indførelse af de supplerende tilpasninger.

Undtagelsen fra landingsforpligtelsen vurderes med henvisning til den høje overlevelse at kunne bidrage til en bedre ressourceudnyttelse og en mere optimal tilrettelæggelse af fiskeriet. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der ved udformningen af undtagelsen fra landingsforpligtelsen tages højde for årstid og redskabstype, der anvendes i fiskeriet.

Høring

Sagen har været i høring i §5-udvalget, hvilket kan anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) støtter forslaget om indførelse af undtagelse for landingspligten for små rødspætter i Østersøen i perioden 1. november til og med 30. april. DFPO ville dog ønske, at en generel undtagelse blev indført for hele året, men en undtagelse for halvdelen af året er en forbedring. DFPO anerkender at der ikke nu findes data, som kan støtte en undtagelse for hele året. DFPO er ikke enig med, at en undtagelse ikke vil berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. DFPO ser en undtagelse for landingspligten som værende positiv for bestandssituationen, fordi udsatte rødspætter overlever, men ilandbragte dør.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at BALTFISH landene opnår enighed om den fælles henstilling.

Det vurderes, at der fra Rådet ikke vil blive gjort indsigelser mod Kommissionens delegerede retsakt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig positiv til gennemførelse af tiltag i fiskeriforvaltningen, der følger af grundforordningen 1380/2013.

Regeringen kan støtte den fælles henstilling om at undtage rødspætte under den bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelse på 25 cm fanget med enten trawl-, snurrevod-, skotsk snurrevod- eller garnredskaber i Østersøen i perioden fra 1. november til 30. april fra landingsforpligtelsen i Østersøen.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelser mod udstedelsen af den konkrete delegerede retsakt på grundlag af den fælles henstilling, og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er tidligere oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg om undtagelse for rødspætte fra landingsforpligtelsen den 23. maj 2019. Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.